

УДК

Володимир Євгенович Шедяков

МОЖЛИВОСТІ ВИКОРИСТАННЯ СПЕЦИФІКИ ІНФОРМАЦІЙНОЇ ВЗАЄМОДІЇ СОЦІАЛЬНИХ СИСТЕМ ТА БЕЗСИСТЕМНИХ ЦІЛІСНОСТЕЙ

Вступ. Як відомо, інформаційні технології нині перетворюються на основу економічної потужності держав. Діапазон застосування інформаційних технологій розширюється, включаючи простір від сфери електронної торгівлі і видачі ліцензій до ведення військових дій. Відповідно, витрати на інформаційні технології збільшуються в багатьох країнах в 2—5 разів швидше, ніж зростає валовий внутрішній продукт. Навіть економічна значущість володіння речовими чинниками часто визначається цінністю закладеної в них інформації [1—3].

Відтак цілком зрозуміло, що оволодіння новим рівнем інформаційних технологій кожного разу дарує своєрідну економічну, соціальну і політичну “премію” — і навпаки. Невміння відреагувати належним чином на черговий виток НТР вплинуло на крах одного з визнаних індустріальних лідерів — СРСР. Тоді як ще в 60-і роки ХХ століття Японія і низка інших азіатських країн змогли здійснити кидок в розвитку завдяки підвищенню якості роботи з інформацією — розвитку інформаційного менеджменту і розповсюдженню ділових мереж. США в 80-х добилися важливих успіхів на базі електронно-інформаційних технологій. Тим більше сьогодні формування інформаційної моделі мислення є основою затвердження ефективної соціально-економічної моделі розвитку суспільства, забезпечення гідного місця країни у післякризовому “порядку денному” [4—7].

Водночас, поширення “віртуального світу”, уявних й фіктивних форм соціальності здатне створювати умови, здатні народжувати явища, які можуть погрожувати світу реальному. Так, до одного з чинників фінансово-економічної кризи фахівці відносять відрив процесів фіктивно-віртуальних від реальних. Водночас зростає база

застосування технік здійснення “м’якого” регулювання — практик поєднання потенціалу відповідних динамік (зокрема, через принципи відплатності, перетворених форм, уявної соціальності автоматів та регуляторів поведінки людей відчуженого світу, кластери регулювання діяльністю м’яко інтегрованих структур) та здійснення спрямованих управлінських дій. Взагалі віртуальний світ є потрібним для впливу на реальний, а не для повного відходу в ілюзію (але розвиток певних тенденцій може привести до цього). При підготовці до відповідних трансформацій треба пам’ятати: безглуздо намагатися протистояти логіці історії. Життя все одно тектиме у властивому йому напрямі. Треба не заважати йому, але прибирати перепони на його шляху — і готувати вигідні русла подій. Іншими словами, *стимулювання бажаних трансформацій стає загальним, часто — єдиною можливою та найбільш ефективною формою управлінських композицій інформаційних впливів.*

Аналіз досліджень і публікацій. Техніки здійснення “м’якого” регулювання вдосконалюються давно; в цьому допомагають різні галузі науки. І в тому числі досить перспективними для організації впливу (й, відповідно, дослідження) є моделі використання варіантів керування саме прихованого. Відповідно, як відомо, маніпулювання суб’єктом (індивідуумом, групою, суспільством) передбачає неявне налагоджування його до певної поведінки за допомогою надання йому спеціально підібраних відомостей і створення обставин, що схиляють до деяких думок і поведінки. Отже інформаційний вплив дозволяє ініціювати, модифікувати, припиняти, запобігати соціальним процесам і подіям за допомогою вибіркового інформування або введення в оману.

Побудова моделей управління здійснювалася з різних боків: під кутом зору трудового процесу (Ф. Тейлор), автоматизму (А. Файоль, Л. Урвік), бюрократизму (М. Вебер), соціальних контактів (Е. Мейо, Ф. Ротлісбергер), інтеракційності (Ч. Барнард, Г. Саймен), “натуральної” організації (Т. Парсонс, Р. Мертон, А. Етціоні). Продуктивний розгляд питання соціальної інтеграції був проведений з боку наукових шкіл Г. Спенсера, Е. Дюркгейма, В. Парето, Л. Дж. Хендерсона. Змістовний аналіз розвитку громадського суспільства міститься у працях таких іноземних вчених, як Ю. Хабермас, Р. Патнем, Дж. Пікклз, Т. Карузерс, Р. Андорка та ін. та вітчизняних дослідників (Ф. Рудич, Г. Шедрова, Г. Зеленько, О. Ковальова тощо). Такі добре відомі вітчизняні вчені як М. Михальченко, Л. Шкляр, Л. Нагорна, В. Якушик в своїх працях приділяють суттєву увагу складним питанням національної ідентичності та само ідентифікації України. Були узагальнені фундаментальні положення у сфері соціальних технологій, а також менеджерських інновацій — у радянській традиції (Аверін О. М., Венделін А. Г., Гвішиані Д. М., Глушков В. М., Голіков В. І., Дятченко Л. Я., Косолапов В. В., Лебедев П. М., Медведєв В. А., Скуріхін В. І., Суворов Л. М., Тіхоміров Ю. О., Трухаєв Р. І.) і за кордоном (Акофф Р., Старосьцяк Є., Уайлд Д., Уїлсон А., Уотермен Р., Фрон Г., Янг С. тощо). В. І. Арнольд, І. Пригожин, Г. Хакен заклали основи синергетичних підходів до управлінських композицій інформаційних впливів. Помітний внесок до аналізу проблеми розвитку керування та його культурної детермінації зробили вчені, які об’єдналися у Римський клуб.

Отже, *метою статті* є на основі вивчення існуючих моделей соціальних систем та безсистемних цілісностей обґрунтування шляхів оптимізації інформаційної взаємодії.

Основна частина. Управлінська композиція інформаційного впливу є складним явищем, у якому, відповідно до хрестоматійного підходу, виділяються аспекти: семантичний (значення, що містяться в ній), аксіологічний (ціннісний), семіотичний (позначення інформації), комунікативний (зв’язок), теоретико-віддзеркалювальний (відображення), гносеологічний (пізнання), фізичний (матеріальне втілення), казуальний, кількісний та інші [8, с. 64]. Коли інформація, що циркулює між системами, використовується як інструмент соціального управління, вона несе певний зміст, відображає боки соціального буття, до яких

приділяється увага соціуму, несе оцінку та є детермінантою соціальних трансформацій [9]. Відтак, організація управлінських впливів передбачає ретельне врахування властивостей зовнішнього та внутрішнього середовища, що відображаються в інформації (насамперед, соціетального рівня) [10, с. 124—139].

Забезпечення широти діапазону в відборі шляхів оптимізації соціального розвитку здійснюється, в тому числі, завдяки урізноманітненню моделей та ознак прогресу. Так, наприклад, “горизонтальні” інтереси фіксуються в регіональних домінантах союзів, “ройових” підприємницьких структурах, зростанні числа “менеджерських” організацій, посиленні впливу соціальних мереж на бізнес. Втім якщо соціальна система має цілісність, то несистемна соціальна цілісність її позбавлена: вона — об’єкт конгломератний, мозаїчний [11]. Перша конституюється соціально-особовим початком, друга — індивідуально-психологічним. Перша припускає нерівність частин і ієрархію організації, друга — рівність елементів і гармонію, відсутність заздалегідь встановленого масштабу і нормативу. Проте нині ці відмінності не абсолютні: соціальна система стає особливим типом системного об’єкту, утвореним не атомами — інгредієнтами, а зв’язками (це — полісистеми). При цьому зв’язки мають імовірнісний, стохастичний характер, їх детермінація не причинна, а часто синхронна. Як результат ця модель типологічно зближується з варіантом несистемної соціальної спільності. Якщо соціальна система завершує історію соціально-особової епохи, то несистемна соціальна спільність відкриває епоху індивідуально-психологічну. В період трансформації суспільства їх риси накладаються і перетинаються. Причому вже сенсаційна робота Річарда Хернштейна і Чарльза Мюррея “Дзвонова крива” (“The Bell Curve”) розвінчала ідеї рівності як окремих людей, так і націй, тобто оптимальності єдиної моделі організації та прогресу суспільства для усіх народів [12]. Узагальнення цього дослідження свідчить: показники IQ стабільно різні для індивідів і народів, вони передаються по спадку. Відтак неможливо або майже неможливо перенести риси соціокультурного середовища. При цьому жодна система цінностей нині вже не може розглядатися як єдино можлива для людства. Проте інтернаціоналізація, глобалізація виробництва породжують аналогічні процеси і в області менеджменту. Елементи різних,

переважаючих в різних країнах підходів до управління все більше переплітаються, хоча, природно, цей процес йде зовсім не безболісно. Можна сказати, напевно, і більше: глобалізація інформаційна і всього суспільного життя, очевидно, породжує необхідність у формуванні глобальної концепції будь-якої організаційної структури, що відповідає економічним, політичним, соціальним і навіть загальногуманістичним потребам сучасного світу, що, зрозуміло, не означає заперечення численних відмінностей залежно від національних особливостей, характеру галузі тощо. Водночас сьогодні нові горизонти прогресу відкриватимуться тим державам, чий суспільний пристрій виявиться здатним в максимальному потенціалі громадян в звичних ним традиціях, дати простір соціальної енергії. Соціальність — те, що прямо орієнтоване на відтворення людини як особи в єдності трьох початків: біологічного (індивід), соціально-економічного (власне особа) і духовно-психологічного (індивідуальність). Соціальні відносини суттєво складніше, ніж спрямоване цілевтілення. Їх використання часто ґрунтується на інтуїтивному розумінні і ігрових (своїй і/або чужої гри) взаємодіях. Отже якщо фізика може прагнути до причинного пояснення, то доля соціології — розуміння сенсу процесів.

На макрорівні специфіка інформаційної взаємодії соціальних систем і несистемних соціальних цілісностей формується через призму співвідношення національних держав і наддержавних об'єднань. Саме надіндивідуальні, наддегістичні і інші “трансцендентні” чинники часто виявляються вирішальними на макро- і мікрорівнях. Це вимагає перейти в дослідженні інформаційних взаємодій від абстрактно спрощеної схеми “людини економічної” до набагато повнішої концепції “людини соціологічної”, що дозволяє вивчати інформаційні відносини на основі соціокультурних стилістик, історичної пам'яті, традицій народу. Етнос часто виступає як самостійна і недроблена господарська величина з власною волею, завданнями, звичками. У наявності втілення в системі інформаційних взаємодій ідеального, надіндивідуалістичного розуміння людини і суспільства. За ілюзією ж верховенства споживчих інтересів кожного легко помітна жорстка і гранично відчужена воля “техноструктури”, що намагається задати індивідам їх споживчий (редукований до біології) стереотип. А розпад особи і індивідуальності до рівня індивіда, домінування

біологічного над соціальним — це і є деградація людини і етносу. У соціальному сенсі покоління — одиниця зміни традицій. Тобто якщо люди говорять по-різному і про різне — це означає, що зміна поколінь відбулася.

Безумовно, з одного боку, глобалізація світу підкоряє загальним процесам усіх — хоч і по-різному. З іншого, утопія про “підтягання” світовою спільнотою аутсайдерів і “входження струнками лавами” всіх країн в інформаційний світ не виправдалася. Деякі економіки опиняються в інфосуспільстві, інші розташовуються на промисловій стадії, треті застрягають в аграрно-доіндустріальному господарстві. Більш того, можна знайти модель успішного існування суспільства на кожному рівні. І, відповідно, модель суспільної згоди та інформаційної сталості. До того ж вибір може бути різним не тільки для країн, але і окремих регіонів однієї держави. В світі, як відомо, резонують сонми цивілізацій, соціокультурних стилістик, зведених в культурні світи. Причому нерівномірність історичного процесу і, як наслідок цього, наявність міжформаційних дій в різні історичні епохи виступає одним з чинників історичного різноманіття. Інакше кажучи, просторова різноманітність історії доповнюється її нерівномірним розвитком в часі. Нині під домінантою атрибутів соціальної системи зберігаються соціальна нерівність і ієрархія зв'язків “центр — полупериферія — периферія” (хоча вони втрачають полярність і явний економізм). Центр оформляється в декілька анклавів, а периферія характеризується не стільки організаційними формами, скільки маргіналізованими масами. Тобто в наявності відносини центру і периферії, але немає в явному вигляді їх самих як специфічних структурних рівнів. Причому трансформується і простір зіставлення. Частина колишнього “відсталого Півдня”, модернізуючись, “дрейфує” на “Північ”, тоді як колишній “Схід” розламується і, відходячи частиною з “Півночі”, частково виявляється периферією та полупериферією, “Півднем”.

Довгий час національні держави були найбільш ефективною формою соціальної організації, зцементованою спільністю мови, культури і літератури [13]. Початок ХХ ст. зафіксував наявність декількох утворень, що змогли сконцентруватися перед черговим викликом історії та вочевидь належали до моделі національних держав. Варіант федеративного об'єднання спочатку “програвав змагання”, але постійно брав реванш в житті імперій. Відповідно, північ-

ноамериканська модель федеральної республіки пізніше продемонструвала свої переваги, передавши досвід різноманітним країнам. Саме на цій основі США обросли безліччю наднаціональних організацій; військових, торгових, кредитно-грошових, політичних, наукових та ін. Навіть події Громадянської війни в США (1861—1865 рр.) можуть бути зрозуміли тільки з урахуванням протистояння виявлених організаційних моделей. Але після Громадянської війни і особливо — Реконструкції, розповсюдження почала отримувати модель федеральної республіки. Отже національні держави виявилися щонайпотужнішим ресурсом модернізації державного управління та інформаційного впливу. Проте з часом вони втратили еластичність і переросли в багатонаціональні режими. Реалії часу перетворювали виклики, пастки і відкриття, відносини між промислово-виробничою, банківсько-фінансовою і адміністративно-чиновницькою олігархіями, глобальними і національними ринками, світовими (регіональними) лідерами і аутсайдерами. Водночас, в умовах кризи, з одного боку, саме держави найбільш відповідально відносилися до захисту громадян й відбору засобів самозбереження, з іншого, — сформувався основи більш плюральної реальності, що має безпосередньо враховуватися в управлінських композиціях інформаційних впливів.

На мікрорівні соціальні відносини все більше орієнтують на вирішення проблем на підставі розвитку здібностей і обробки інформації. Ролі формуються у історичному процесі, де присутній широкий діапазон нерутинних завдань і нема сталості процедур. Визначальне місце у відносинах належить ролевим сітям, причому вони великі і динамічні, а характер, довжина та місце виявлення ролей мінливі і ступінь взаємодії високий. Актуалізується потреба у “надмірному” знанні і досвіді для правильної поведінки в нестандартних випадках, під час посадових ротацій і освоєння техніки. У цій ситуації саме консервація застарілої моделі соціальних відносин у сфері інформаційного обміну, перепони до зародження їх нових форм і сприяють занепаду структур. Навпаки, через смерть традиційних структур, перевантаження від інформаційного шуму, історії невдач ієрархій у світі здійснюється перехід від пірамідальних до мережових форм соціальної організації. Причому “у мережовій структурі великим зрівнюючим чинником є сама інформація. Ієрархічні методи, такі ефективні у минулому, сьогодні дають збій — багато в

чому тому, що їм не вистачає горизонтальних зв'язків. В майбутньому, системи проектуватимуться з урахуванням бічних і горизонтальних зв'язків, навіть багато направлених і таких, що перекиваються. Те, що зараз виробляється, — це мережовий стиль управління” [14, с. 282—283].

Соціальне середовище інформаційних впливів включає різноманітні “кліки” — підсистеми, складові яких взаємодіють між собою сильніше, ніж з іншими членами спільності. Отже, особливо інформативний аналіз перетинів персональних мереж індивідів і статусних якостей людей, що займають структурно еквівалентні позиції. Так з'являється можливість ідентифікувати блоки (статуси, позиції) і відносини між ними, а отже — соціальну структуру спільності, формалізував на цій основі уявлення про статуси спільності і ролях (динамічних характеристик статусів). Багато аспектів поведінки корисно аналізувати з позицій і комунікацій, і атрибутів. Структурна природа спільності не заперечує можливостей атрибутивного вивчення: саме відносна стійкість структури задає стабільність атрибутивних рис. Зрозуміло, при цьому потрібним є врахування тих традицій, стереотипів дій, забобонів, історичної пам'яті, що вже склалися в регіоні. За рахунок цього забезпечується розгляд соціальної форми як детермінанти субстанції соціально-інформаційного процесу, в єдності мереж безпосередньо спостережуваних, минулих і майбутніх відносин. Структурне положення в мережі відносин виступає критерієм вибору: структура суть інваріантний засіб фіксації зв'язків (що формалізується, наприклад, математичним графом). Для розмежування функціонально-атрибутивних і системно-цілісних специфік соціально-інформаційних відносин слід корелювати атрибутивне і структурне бачення об'єкту. Отже саме соціальна спільність як ціле виступає суб'єктом відбору варіантів і оцінки соціальної поведінки. На відміну від індивідуалістичних підходів структурна позиція, статус (виступаючий набором структурних позицій) і відповідні ним ролі мимоволі виділяються аналітиками відповідно особистим схильностям, виявляються об'єктивним результатом покровокового абстрагування систем конкретних відносин. Відтак для проведення постмодернізації необхідні т. з. “світові стандарти” швидкості і об'єму отримання об'єктивної інформації, забезпечити її доступність і якість. Проте Інтернет не тільки надає море інформації та допомагає ідентифікації першоджерел. Він також за-

гострою проблемою інформаційного шуму і відбору потрібних відомостей, полегшує підтасовування фактів під потрібний доказовий ряд. Тому нове звучання отримує формула Геракліта “багатознання розуму не навчає”; зростає цінність базових знань і методології, що дозволяють відібрати індикатори.

Отже сьогодні потрібно розрізнити існуючі структури і натурального, і товарно-ринкового, і постринкового секторів. Так, різною є роль інформації для організацій: 1. Традиційних (у своїй основі — ремісних); 2. Раціонально-бюрократичних (механічних, формалізованих, жорстко ієрархічних, які народжені модернізмом); 3. Раціонально-інноваційних (перехідний тип, який поєднує риси механічні та органічні); 4. Інноваційно-синергетичних (органічних, які відповідають вимогам розгортання і використання комплексу сутнісних сил кожного учасника соціально-інформаційних відносин). Категорія соціальної мережі якраз і орієнтує на вивчення не тільки (і не стільки) окремих комунікацій, скільки їх мереж на підприємстві. Різні форми відносин задають мережі, що відрізняються, навіть при ідентичному наборі соціально-інформаційних функцій і завдань. Мережі відображають зв'язки реальні і уявні, комунікації повноцінні і інвалідні. Відповідно, різноманітність постмодернізації підтримується в інформаційній сфері такими процесами, як: 1) виникнення поліпрофесійних організацій нового типу; 2) перетворення деяких колишніх раціонально-бюрократичних у перехідні раціонально-інноваційні; 3) розщеплення перехідних раціонально-інноваційних структур на менші, які мають інноваційно-синергетичний характер; 4) утворення великої кількості порівняно невеликих венчурних компаній; 5) виникнення маси нових малих високотехнологічних фірм. Їх стратегічне партнерство складається за закономірностями не жорстких ієрархій традиціоналізму або ринків модернізму, а нових соціальних мереж і орієнтує на нові управлінські технології, а також сполучення деяких із них в управлінських композиціях відповідно принципам “кібернетики другого порядку”. Так, ідеї виробничої демократії, групової організації праці, збагачення діяльності, гнучкого робочого часу, корпоративної культури, проектно-матричного управління і утворення на їх основі “управлінських композицій” можуть принести більший ефект саме під час постмодернізації, а не в класичних ринкових умовах їх існування — через ширший спектр наслідків рішень, що приймаються [15—18].

Отже формуються основи безумовної ролі інформаційної взаємодії як соціальних систем та безсистемних цілісностей, так і вміння нав'язати свої переконання низькою управлінських впливів (зокрема, механізмами “м'якої влади”) [19—21]. Якість, спрямованість вектора дій і втілюється перш за все якраз у характері символів і намірів. Відповідно, мотив мотиву, основа всього ланцюжка мотивів, — не у фізичному оточенні, а символічному середовищі. Наприклад, легітимізація влади потребує її видимості; справжня влада неодмінно застосовує символи. У свою чергу, мова — це система сигналів для спілкування з метою передавання думок і відчуттів; засіб опису і зміни середовища, причому в людей його відрізняє новизна, конкретність, нешаблонність. Епоха вимагає прискорення переходу від моделі “чини так, тому що так чинили раніше”, підхопленою від природних організмів традиційним суспільством, до моделі “роби так, оскільки це ймовірніше забезпечить потрібний результат з мінімальними витратами”. Можливості існують для тих, хто має ресурси й здібності ними скористатися.

Висновки. Отже, розвиток поліструктур та мережевих об'єднань не дозволяє довготерміновому плані покладатися на ефективність лише брутальної сили як на макро-, так і на мікрорівнях. Це, зокрема, вимагає перейти в дослідженні інформаційних взаємодій від абстрактно спрощеної схеми “людини економічної” до повнішої концепції “людини соціологічної”, що дозволяє вивчати інформаційні відносини на основі соціокультурних стилістик та історичної пам'яті народу.

Література

1. Евтух А. Т. Информационная эпоха и актуальные проблемы экономики / А. Т. Евтух // Мировая экономика и международные отношения. — 2005. — № 4. — С. 23—28.
2. Фатхутдинов Р. А. Стратегическая конкурентоспособность / Р. А. Фатхутдинов. — М.: Экономика, 2005. — 504 с.
3. Шедяков В. Е. Хозяйственная конъюнктура и циклы. — Гл. 14. — С. 264—287 // Экономическая теория: уч. пособие / Е. М. Воробьев, А. А. Гриценко, М. М. Гуревичев, В. Е. Шедяков и др. — Х.: Харьк. гуманитарный ин-т “Народная украинская академия”; Изд-во “Фортуна-Пресс”, 1997. — 410 с.
4. Стиглиц Дж. Ю. Глобализация: тревожные тенденции / Дж. Ю. Стиглиц. — М.: Мысль, 2003. — 300 с.
5. Польре Б. Когнитивный капитализм на марше / Б. Польре // Политический журнал. — 2008. — № 2. — С. 66—69.
6. Неклесса А. Внешняя политика нового мира: движение к нестационарной системе мировых связей / А. Неклесса // Pro et Contra. — 2002. — № 4. — С. 8.
7. Лагоша Б. А. Оптимальное управление в экономике: теория и приложения / Б. А. Лагоша, Т. Г. Апалькова. — М.: Финансы и статистика, 2009. — 224 с.
8. Украинцев Б. С. Самоуправляемые системы и причинность / Б. С. Украинцев. — М.: Мысль, 1972. — 254 с.
9. Петров В. К.

- Функциональное и содержательное значение определения “социальной информации” / В. К. Петров // Информационно-аналитический электронный журнал “Факт”. — 2001. — № 9. www.fact.ru/www/архив/9/htm. **10. Латфуллин Г. Р.** Политическая организация / Г. Р. Латфуллин, Н. В. Новичков. — СПб. : Питер, 2007. — 656 с. **11. Шедяков В. Е.** Социокультурный аспект организации трудовых отношений / В. Е. Шедяков // Бизнес Информ. — 1995. — № 35—36. — С. 42—43; № 37—38. — С. 41—43. **12. Шедяков В. Е.** Социология трансформирующегося общества. Навстречу новому году, веку, социокультурной парадигме / В. Е. Шедяков // Бизнес Информ. — 1996. — № 1. — С. 4—9; № 2. — С. 4—9. **13. Шедяков В. Е.** Быть ли Киеву Стокгольмом? / В. Е. Шедяков // Бизнес Информ. — 1997. — № 14. — С. 15—21. **14. Нейсбит Дж.** Мегатренды / Дж. Нейсбит. — М., 2003. — 473 с. **15. Соснин О. В.** Інформаційна політика України: проблеми розбудови / О. В. Соснин // Стратегічна панорама. — 2005. — № 3. — С. 186—192. **16. Мильнер Б. З.** Системный подход к организации управления / Б. З. Мильнер, Л. И. Евенко, В. С. Рапопорт. — М. : Экономика, 1983. — 234 с. **17. Надеев А. Т.** Основы системного анализа / А. Т. Надеев. — Н. Новгород : Изд-во Волго-Вятского кадрового центра, 1993. — 136 с. **18. Радченко Я. В.** Теория организации / Я. В. Радченко, Э. А. Смирнов. — М. : Финстатинформ, 2000. — 181 с. **19. Морган Г.** Имиджи организации: восемь моделей организационного развития. — М. : Вершина, 2006. — 416 с. **20. Почепцов Г. Н.** Паблик рилейшнз для профессионалов / Г. Н. Почепцов. — М. : Рефл-бук; К. : Ваклер, 2001. — 624 с. **21. Ольшанский Д. В.** Политический консалтинг / Д. В. Ольшанский, В. Ф. Пеньков. — СПб. : Питер, 2005. — 448 с.
-

В статье рассмотрены разнообразные позиции и взгляды на взаимодействие информационных отношений различных общественных систем в контексте социального и экономического сдвига в соответствии с геоглобальным транзитом. Проблема информационных влияний социальной системы и несистемной целостности подвергнута специальному рассмотрению. Наиболее интересный момент статьи связан с важными различиями между моделями “человека экономического” и “социологического” по отношению к приспособлению к новой экономической реальности и ее ценностям.

Ключевые слова: безсистемна целостность, геоглобальный транзит, информационные отношения общественных систем, информационное взаимодействие, социальная система.

The article examines the attitudes and perceptions of different social systems information relations interaction in the context of the social and economic shifts accompanying the geoglobal transition. Special focus is put on the problem of social system and non-system integrity information influences. The article highlights some important differences between models of “economic man” and “sociology man” with regard to adaptation to the new economic reality and its values.